

KULTURNO-UMJETNIČKI AMATERIZAM

Kulturno-umjetnički amaterizam nije samo bavljenje pojedinom kulturnom djelatnošću na tzv. amaterskoj osnovi. U današnjim uvjetima izgradnje našeg samoupravnog društva, odgojno-obrazovna funkcija je daleko značajnija budući da amaterizam danas dobiva jednu novu dimenziju koja pridonosi prevladavanju starih i izgradnji novih samoupravnih socijalističkih odnosa.

Kroz kulturno-umjetnički amaterizam ostvaruje se pravo svakog čovjeka da se razvija - potvrđuje kao samosvjesna, svestrana stvaralačka ličnost ali na jedan organiziran način (što podrazumijeva stručno vodstvo), sa kulturnom funkcijom u najširem smislu.

Kulturno-umjetnički amaterizam je mjesto okupljanja osoba svih uzrasta i zanimanja gdje se ostvaruje princip zajedništva, razvija osjećaj odgovornosti, stižu nova saznanja.

Zalažemo se za unapređivanje i razvijanje kulturnog amaterizma kao sastavnog i nezaobilaznog dijela kulture kako bi se stvorili neophodni uvjeti za njegov brži i svestraniji razvoj.

Na području Medveščaka djeluje ukupno pet kulturno-umjetničkih društava: GKUD "Ognjen Prica", HSPD "Podgorac", KUD "Josip Medved", Dramski studio slijepih "Novi život" i Kino klub Zagreb. Društva okupljaju ukupno preko 600 članova u 19 sekcija. Osim brojnih i raznolikih programa i gostovanja u zemlji i inozemstvu valja istaći neke pojedinosti o ovim Društvima. "Ognjen Prica" je jedno od najstarijih u Hrvatskoj (Zbor 114 godina, Orkestar gitarista i mandolinista 50 godina), HSPD "Podgorac" djeluje također punih 70 godina, Teatar pantomime KUD-a "Josip Medved" jedan je od vodećih u Jugoslaviji i poznat i van naših granica a Dramski studio slijepih jedinstven je u zemlji, djeluje punih 30 godina i nosilac je Ordена Predsjednika Republike Zasluga za narod sa srebrnim znacima.

4. Samostalni stvaraoci i grupe stvaralaca

2. Centri za kulturu i domovi kulture

Kao što je poznato na području Medveščaka nema općinskog centra ni doma kulture. Ovih dana vodi se rasprava u našim mjesnim zajednicama o potrebi osnivanja centra za kulturu na Općini. Rezultati te rasprave treba da daju odgovor na pitanje kakav nam je "centar" potreban uvažavajući specifičnosti područja i poučeni dosadašnjim iskustvima. Što se tiče doma kulture stvoreni su uvjeti da to postane Društveni dom "Đuro Đaković" pa su već u ovoj godini usmjerena veća sredstva za program kulturnih aktivnosti, a posebna za najmanje 2 likovne izložbe u renoviranom prostoru.

Ove godine otvara se Glazbeno-scenski prostor "Josip Kulušić" u Hrvojevoj 6. Centar za kulturnu djelatnost SSO Zagreba nosilac je programa rada kluba "J. Kulušić". Osnovna programska koncepcija je okupljanje mladih glazbenih i kazališnih umjetnika. Mladim domaćim piscima i kazališnim radnicima omogućit će se da realiziraju kazališne projekte sa slobodnim scenskim grupama "Histrioni", "Pozdravi" te plesnim ansamblima "Zagrebački plesni ansambl" i "Studio za suvremeni ples" da prikažu svoje godišnje programe. Time će se utjecati na kvalitetu kazališnog života u Zagrebu. U programu su predložena 3 scenska projekta i osnivanje omladinskog kulturno-umjetničkog društva sa 3 sekcije (zbor, suvremeni balet i instrumentalne grupe).

Djelatnost Centra "J. Kulušić" iako je namijenjena mladima cijelog grada od posebnog je interesa za Medveščak jer je pretpostavka da će se oko njega okupljati veliki dio omladine s našeg područja.

3. Amaterske kulturno-umjetničke djelatnosti

~~KULturno-umjetnički amaterizam~~

Iako kulturno-umjetnički amaterizam posljednjih godina doživljava uspon kako u kvalitativnom tako i u kvantitativnom pogledu, stanje u amaterizmu je ipak nezadovoljavajuće. Još uvijek su najprisutniji klasični vidovi amaterizma kao što su pjevački zborovi, plesne folklorne grupe i dramske družine, zatim izvodjački - reproduktivni amaterizam, nesamoupravno organiziranje unutar kulturno-umjetničkih društava a naročito u cjelokupnom sistemu itd.

Uvodjenjem delegatskog sistema i sistema samoupravnog interesnog organiziranja znatno su povećana financijska sredstva što u mnogome olakšava rad amaterima. Medjutim, amaterizam je i dalje ostao prepušten sam sebi. Na planu rješavanja osnovnih preduvjeta za rad kao što su adekvatni kadrovi i prostorije za rad, učinjeno je vrlo malo. Osim toga kulturno-umjetnički amaterizam se još uvijek poistovjećuje sa kulturom nižeg ranga, manje vrijednosti pa čak i diletantizmom.

Zbog toga je jedan od primarnih zadataka kulturne politike da se osim osiguranja kadrovskih i prostornih preduvjeta kulturno-umjetnički amaterizam ne tretira kao razbi-
briga i rekreacija i ne kao oblik slobodnog vremena, već kao integralni dio kulture rada i života, kao dio ukupne radne i društvene reprodukcije.

Smisao kulturno-umjetničkog amaterizma je u priznavanju, razumjevanju i usvajanju provjerenih vrijednosti pojedinih umjetnosti, ali i u poticanju i stvaranju širih kulturnih potreba; u stvaranju sposobnosti kritičkog stava i kritičkog mišljenja; u prepoznavanju i ovladavanju istinskim ljudskim vrednotama.

Otvoreni proces povezivanja kulture i rada je cjelovit proces unutar koga sadržaji kulturno-umjetničkog stvaralaštva imaju mogućnost da u samoj ličnosti, radnom čovjeku i građaninu, njegovoj ukupnoj djelatnosti, integriraju sve vrijednosti idejne svijesti, kulture, obrazovanja i rada.

U slijedećem srednjoročnom razdoblju potrebno je:

1. osigurati prostorne uvjete za razvoj amaterizma što podrazumjeva osiguranje prostorijske za okupljanje amatera, za njihov stvaralački angažman (prostorijske za održavanje proba, garderobe i slično) kao i za djelatnost animacije.

Aдекватne prostorne preduvjete potrebno je osigurati ne samo za nove vidove amaterizma, odnosno za proširivanje amaterizma već prije svega za postojeće.

2. Pored angažiranja i stimuliranja postojećih kadrova neophodno je sistematski i kontinuirano provoditi stručno osposobljavanje i usavršavanje stručnih odnosno umjetničkih voditelja i za stručne odnosno umjetničke voditelje i to kako kroz sistem usmjerenog obrazovanja tako i preko interdisciplinarnih studija. Paralelno s tim cjelokupni sistem odgoja i obrazovanja treba usmjeriti na ostvarivanje samopravnog koncepta razvoja amaterizma.

I stručnim odnosno umjetničkim voditeljima rad i vrijeme provedeno u kulturno-umjetničkim društvima trebalo bi priznavati kao rad i vrijeme u sklopu njihove radne obaveze.

Pored zapošljavanja stručnjaka za pojedine djelatnosti u Zajednici saveza kulturno-umjetničkih društava i u Posudionici narodnih nošnji, a u cilju neposrednije pomoći u radu amatera, a ovisno o potrebama i razvoju amaterizma, stručnjake za rad s amaterima trebali bi imati i centri za kulturu na nivou općina.

3. Bavljenje kulturno-umjetničkim amaterizmom kao društveno korisnom aktivnošću, koja daje mogućnost radnom čovjeku da se izrazi u stvaralačkom, kulturnom i umjetničkom djelovanju ne samo u posebnim situacijama već i svakodnevnom životu i radnom procesu, priznavati i ugradjivati u samoupravne akte radnih organizacija, kao rad i vrijeme provedeno u okviru radne obaveze.

4. Prevladavati sadašnju još uvijek vrlo prisutnu podvojenost između amaterske i profesionalne kulture jer kao što kultura više nije sektor društva tako ni amaterizam više nije sektor kulture. U tom cilju neophodno je razraditi i poticati programe povezivanja profesionalnih kulturnih institucija i profesionalnih stvaralaca s amaterskim kulturnim organizacijama i sa stvaralaštvom u njima, kako bi se postigla uzajamnost u programima, u stručnom radu i svim oblicima međusobnog stimuliranja.

5. Njegovati i obogaćivati postojeće vidove amaterizma a posebno poticati i omogućavati proširivanje na ostale oblike ljudskog kreativnog iskazivanja, koji će na najbolji mogući način izraziti postojeće potrebe i interese ali i stvarati nove.

6. Zalagati se za umjetnički kvalitet programa ali da on ne bude sam sebi svrha i jedini i najvažniji kriterij za vrednovanje programa. Kulturno-umjetnički amaterizam pored umjetničkog ima i društveni značaj i smisao amaterizma je u stalnom povezivanju i prožimanju oba ova aspekta. Zbog toga u slijedećem srednjoročnom razdoblju naročitu pažnju treba posvetiti upravo društvenom aspektu koji ne samo što je do sada bio i pomalo zanemarivan već sada dobiva i posebni smisao i značaj.

7. Nastojati da u amaterizam, koji je uvijek bio povezan sa najvećim manifestacijama ljudskog duha i uvijek nosio progresivna obilježja svoga vremena, a u cilju tog kontinuiteta, samoupravljanje dublje prodre i prožme sve oblike amaterskog stvaralaštva i rada i to kako u pojedinim kulturno-umjetničkim društvima tako i cjelokupnom sistemu.

Kulturno-umjetničko društvo mora postati stjecište ne samo amatera nego i profesionalnih stvaralaca, stručnjaka za pojedine djelatnosti, delegata iz OOUR, MZ, društvenih i društveno-političkih organizacija i odražavati potrebe ne samo njegovih članova nego i sredine u kojoj djeluje što podrazumjeva neposrednije povezivanje sa OOUR i MZ.

U cilju prevladavanja tradicionalnih vidova organiziranja i podjele amaterizma na školski, radnički, omladinski itd., pronaći adekvatne forme povezivanja i prožimanja svih oblika i sadržaja kulturno-umjetničkih aktivnosti i to na svim nivoima - od MZ do republičkog odnosno medjurepubličkog.

U tom smislu treba razraditi i prilagoditi samoupravnom konceptu razvoja amaterizam započete inicijative za organiziranje općinskih saveza kulturno-umjetničkih društava a Zajednicu saveza kulturno-umjetničkih društava Zagreba i Zajednice općina Zagreb osnovanu 1978. god. transformirati u asocijaciju svih oblika i sadržaja kulturno-umjetničkih aktivnosti kao i inicirati osnivanje takvih asocijacija na republičkom i medjurepubličkom nivou.

8. U cilju racionalizacije sredstava, a istovremeno i usmjeravanja razvoja amaterizma potrebno je osnivati računovodstvene, daktilografske servise, posudionice nota, dramskih tekstova, tehničke i druge opreme a sadašnju Posudionicu narodnih nošnji reorganizirati kako bi pored posudjivanja narodnih nošnji postala i mjesto okupljanja amatera s ciljem upoznavanja i izrade narodnih nošnji.

9. U slijedećem srednjoročnom razdoblju posebno stimulirati:

- kreativnost kao sastavni dio života i rada,
- povezivanje i prožimanje rada, kulture i obrazovanja
- omasovljenje postojećih i proširivanje na ostale vidove amaterizma,
- okupljanje amatera svih oblika i sadržaja oko zajedničkih programa - akcija,
- povezivanje svih kreativnih snaga profesionalne i amaterske kulture,
- uvrštavanje u program djela trajne umjetničke vrijednosti kulturne baštine naših i drugih naroda, a posebno djela iz naše revolucionarne tradicije kao i djela suvremenih stvaralaca,
- razvijanje i osmišljavanje medjuopćinske, medjurepubličke i međunarodne suradnje.